

Surpriza pe care a avut-o publicul din Haifa la concertul din data de 16.01.2023

În programul acelei seri era prevăzut concertul pentru vioară și orchestra de Johannes Brahms în interpretarea tânărului solist Asi Matathias iar în partea a doua, simfonia a șasea „Patetica” de P. I. Ceaikovski sub bagheta dirijorului John Axelrod.

Iată că istoria se repetă (solistul se îmbolnăvește de dimineață, exact în ziua concertului) iar orchestra și dirijorul se văd obligați de a face schimbări de ultimă oră în program, situație similară cu cea a Filarmonicii Israeliene, în urmă cu câteva zile.

Acesta a fost motivul care a determinat luarea unei decizii spontane, și anume, aceea de a dedica întreaga seară de concert muzicii marelui P.I. Ceaikovski. Ușor dezamăgit, publicul primește totuși resemnat dar și cu curiozitate înlocuirea concertului de vioară de J.Brahms cu două lucrări populare, foarte îndrăgite de iubitorii de muzică, aparținând marelui compozitor

rus: „Capriciul Italian” și două scene din baletul „Frumoasa Adormită”.

Ceaikovski a scris Capriciul Italian în timpul șederii sale la Roma, din anul 1880. Compozitorul a fost fermecat de muzica pe care a auzit-o pe străzile orașului și de frumoasele melodii napolitane care de altfel l-au și inspirat. În lucrare folosește efecte sonore care dau strălucire specială melodiilor, culminând cu tarantella din final. Premiera lucrării a avut loc în anul 1889, la Moscova sub bagheta dirijorului Nikolaj Rubinstein.

„Frumoasa Adormită” este al treilea balet compus de Ceaikovski, după „Spărgătorul de Nuci” și „Lacul Lebedelor”. Acțiunea celui din urmă se bazează pe basmul „Frumoasa din Pădurea Adormită” scris de Charles Perrault care alături de celelalte povești cunoscute, „Cenușăreasa”, „Tom Degețel” au făcut o puternică impresie asupra compozitorului.

Dirijorul **John Axeorod** a ales să interpreteze în concert prologul din respectivul balet la care a adăugat și o scenă din actul trei.

Interpretarea a fost la mare nivel profesional și artistic, o adevărată reușită care a fost răsplătită așa cum era de așteptat cu aplauze insistente.

Iată că și o orchestră cu o reputație mai puțin răsunătoare decât cea a Filarmonicii Israeliene, reușește să se adapteze unei situații neprevăzute. Dirijată cu pricepere și eficiență, beneficiind doar de o singură repetiție, orchestra simfonică a reușit să ofere publicului muzică minunată de foarte bună calitate.

John Axelrod s-a născut în anul 1966, la Houston și a dovedit de mic un talent musical ieșit din comun. A studiat pianul la colegiul de muzică din Boston, Universitatea Harvard iar la Berklee studiază și jazzul. Studiile de dirijat le-a făcut la Sankt Petersburg cu Ilya Mousine iar mai târziu cu Cristophe Eschenbach. John Axelrod este un dirijor cu un palmares foarte bogat, invitat la pupitrul orchestrelor prestigioase de pe marile scene ale lumii, cum ar fi : Londra, Royal Scottish, Santa Cecilia, Gewandhaus, Paris, Leipzig, Radio Berlin, Chicago, Los Angeles, Kyoto, Shanghai precum și la festivaluri de mare prestigiu: Enescu, Salzburg, Luzern.

Simfonia a șasea cunoscută și sub numele de „Patetica” este ultima din creația lui Ceaikovski, considerată un fel de testament sau poate chiar un adevărat Requiem. Premiera a avut loc la Sankt Petersburg în anul 1893, sub bagheta lui Ceaikovski însuși numai cu nouă zile înainte de decesul acestuia.

Modul în care a fost concepută și construită această simfonie dă într-adevăr sentimental trecerii prin complexitatea vieții, contrastele între iubire, nostalgie, patosul vieții, bucurie, extremă vitalitate, tristețe,

deznădejde și în final apropierea resemnată de moartea iminentă.

Câteva cuvinte despre caracterul și specificul fiecărei părți. În prima parte este de remarcat sursa de inspirație a coralului celebru atribuit alămurilor pe un ostinato al violoncelilor, muzica fiind preluată din liturgia ortodoxă, dintr-un ritual pentru morți : „Să dormi cu sfinții”.

Partea a doua, comparativ cu drama părții anterioare, începe cu un fel de destindere meditativă. În secțiunea de trio, melodia primește tentă nostalgică, amestec de reverie și tristețe.

Partea a treia contrastează cu toate celelalte părți purtându-ne într-un iureș de energie în ritmuri impetuoase și de forță sonoră atribuită cu preponderență alămurilor. Așa se explică ca în majoritatea cazurilor, aplauzele la sfârșitul acestei părți , fără a mai aștepta finalul (ale celor din public ce nu cunosc simfonia). Publicul din Haifa nu a făcut excepție în această privință... așa încât intrarea fără nici o pauză în dramatismul ultimei părți, a fost și de data aceasta întreruptă de aplauze furtunoase.

Partea a patra este tulburătoare, de un zbucium debordant. Ceaikovski folosește o melodie de o tristețe sfâșietoare atribuită compartimentelor de corzi, fagot și flaut. Simfonia se termină în pianissimo, pe un fundal armonic desemnat în registru foarte grav al compartimentului de corzi, cu pizzicato la contrabas, sugerând bătăile de inimă din ce în ce mai rare, ce anunță sfârșitul.

Interpretarea orchestrei sub bagheta minunatului dirijor John Axelrod a fost impecabilă profesional și în mod deosebit expresivă. Sonoritățile deosebite care dau

trăire emoțională contextului musical, puterea de transmitere a soliștilor, modul în care dirijorul a condus și a unit într-un singură trăire sentimentele orchestraților și nu în ultimă instanță grandoearea genială a acestei creații de excepție, au impresionat profund melomanii din Haifa.

Delia Bodea Jacob